

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, péntek 1910. december 30.

295 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor.   Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.   Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A keleti tenger kereskedővárosai.*

A tavalyi rossz termés hatása szerencsésen elmúlt. Az orosz és román buzák behozatala, amely 1909. szeptemberében és októberében még véget nem érőnek látszott, a múlté s az idej jó termés, ha nem is átmenet nélkül, de lassanként mégis belesodor minket a mi normális gazdasági áramlatunkba, amely a buzaimportot teljesen kizárja. Remélhető, hogy egyhamar nem is lesz dolgunk a külföldi áruval.

Amikor a keleti tenger melléki kereskedelem tanulmányozását célommá tettem, úgy gondolkodtam, hogy minden aktuális vonatkozás nélkül is, magának ennek a kolosszális exportorganizációnak vizsgálása érdekes lehet miránk, magyarokra nézve. Nemcsak, mint tiszta akadémikus érték, de mint a jövő — tegyük hozzá mindjárt, távoli jövő — lehetősége is. Mert csak innen, kívül azon a falon, amelylyel országunk gazdasági élete körül van véve, látja az ember a vámterület elzártságának hatását, amely teljesen és tökéletesen elkülönít bennünket az itt virágzó export-élettől. És csak itt látja az ember igazán a beviteli jegyrendszer — a korlátlan és kikötéseket nem ismerő „Einfuhrscheinsystem“ első-

* Ennek a cikknek az íróját a kereskedelemügyi miniszter az orosz-német exportforgalom tanulmányozására küldte ki.

„A Tengerpart“ tárcája.

A hirnév.

I.

Mihelyt Pétervárra érkeztem, elmentem öreg barátomhoz, Stremplawow újságíróhoz és így szóltam:

— Barátom! Hires akarok lenni!

Stremplawow helyeslően intett a fejével, cigarettára gyújtott és így felelt:

— Manapság sokan szeretnének híresnek lenni.

— Én nem vagyok a „sokak“ közül való — feleltem szerén. en. — Egy Kandibint nem mindennap találhatsz.

— Már régóta irsz? — kérdezte Stremplawow.

— Micsoda . . . irni? . . . én?

— Nos, azt hiszem verseket irsz!

— Mi jut eszedbe, egyáltalán nem írok.

— Ahá! Tehát másfajta. Talán Rubensnek készülsz?

— Nincs hallásom — feleltem.

— No barátom, most már elég volt a jóból. Rubens nem zenész, hanem festő.

— Kedves barátom, soha nem érdeklődtem a festők iránt és így nem jegyezhettem meg magamnak mindegyiknek a nevét.

— Felléptél talán már valahol?

— Igen. Mikor a hősnőnek szerelmi valómást tettem, úgy látszott, mintha borralalót kértem volna a zongora hazaszállításáért. Az igazgató kijelentette, hogy sokkal jobban ten-

rendü fontosságát, hazai gazdasági életünk szempontjából. De erről majd máskor. Próbáljuk meg, hogy egy pár karakterisztikusabb vonást vessünk papírra abból a csodálatos forgalmi életből, amely itt, a kikötőkkel, folyókkal és természetes közlekedési utakkal gazdagon megáldott tenger melléken élénk táru.

Ebből a szempontból a legtöbbet feltétlenül Königsberg in Preussen nyújtja. A Pregel és a keleti tenger találkozásánál fekszik, a Frisches Haff azon a részén, ahol a tenger szabaddá válik. A Pregel gyönyörűen szabályozva, kikötőkkel, raktárházakkal, dokkokal, darukkal ellátva, mélyen benyulik a városba, úgy, hogy a tengeri hajók benyomulhatnak Königsberg kellős közepébe. Feledhetetlen kép az, amely a Königsbergi tőzsde ablakából nyílik. Jobbra, balra sorakoznak a nagy tengeri szörnyetegek, részben éhesen várva az árura, részben hozva azt a világ minden részéből. Az ember önkénytelenül is a mi Dunánkra és annak elenyésző csekély forgalmára gondol. A város maga központja az Oroszországból idefutó vasuti vonalnak. Mirballenen át közvetlen összeköttetése van még Déloroszországgal is. A vasut és a vasuti kedvezmények teszik lehetővé azt a különben magyarázhatatlan jelenséget, hogy Königsberg, Memmel vagy Danzig felvehetik a versenyt (sőt itt-ott tul is szárnyalják) magával az orosz exportkereskedelemmel, amely csak Liban és Riga

ném, ha zongorát hordanék a hátamon és ezzel elkergettek.

— Nem baj, mégis híres ember leszel — szolt a barátom és barátságosan megveregette a vállam és megígérte, hogy mindent megtesz az érdekemben.

II.

Másnap a lapok művészeti rovatában ezt a különös hírt olvastam:

Kandibin egészségi állapota örvendetesen javul.

— Bocsás meg barátom — szoltam Stemplawowhoz, mikor felkerestem miért javult az állapotom, mikor nem is voltam beteg.

— Ennek így kell lenni — felelte. — Az első hírek, mely rólad szól, kedvezőnek kell lenni. A közönség szívesen látja, ha valaki gyógyul.

— Tudják majd, hogy ki az a Kandibin?

— Nem. De azért ép úgy érdeklődnek az egészségedért és ha összejönnek, egyik a másiknak beszéli majd el:

— Kandibin állapota örvendetesen javul.

— És ha valaki megkérdi, ki az a Kandibin?

— Nem fogják megkérdezni. Sőt azt felelik majd: — Ugy? Én azt hittem, rossz szul van.

— Hamarosan el fognak felejteni.

— Holnap már a következő hír fog megjelenni.

— A közbecsülésnek örvendő . . . mi akarsz lenni, író, festő?

— Nem bánom, író!

— Tehát a közbecsülésnek örvendő Kan-

viszonylatában támadhatja a nagyranőtt észak-német transportforgalmat.

A vasut? — Három német városnak: Danzignak, Königsbergnek és Memmelnek, direkt, közvetlen vasuti tarifái vannak Oroszország felől. Már maga ez a tény elég világosságot vet arra, miként lehetséges, hogy a német kereskedők tartásuk kezükben az északi orosz gabonaforgalmat! Hogy az említett három német városon át ömöljön ki az orosz gabona az importéhes északi területekre. De ami még érdekesebb, az a manco-térités — a magyar gabonakereskedők régtől sürgetett bajának — itteni megoldása. A gabonaneműeknél a vasut teljesen megtéríti az átvevőnek a hiányt! Hogy miért teszi ezt? Abból a természetes és logikus gondolatból kiindulva, hogy ha én szállításra átvettem valamit, tartozom is azt úgy, ahogy átvettem, sértetlenül, csorbitatlanul átadni.

Vannak ugyan apró korlátozások, amelyek azonban számba sem jönnek. A korpánál és olajpogácsánál (mindkettő elsőrendű kivitteli cikk) más az eljárás. A határállomáson hivatalos mérlegeléssel megállapítják a súlyt; a vasut aztán reklamációra három-négy nap alatt megtéríti az átvevőnek a feladási és a határszéli súly közt esetleg mutatkozó súlyhiányt, úgyhogy a kereskedőknek csak a határszéli és Königsberg vagy Danzig közti jelentékenynek alig mondható esetleges súlyhiányt kell viselnie.

dibin író állapotában rosszabbodás állott be. Tegnap csak egy kis kotletet és két lágy tojást evett. Hőmérséklet 39.70.

— Fénykép nem kellene?

— Még korai. Megbocsátasz, de a szerkesztőségbe kell mennem, hogy a hírt leadjam.

III.

Lázás kíváncsisággal kísértem figyelemmel új életem minden fázisát.

Lassan, de biztosan újra összeszedtem magam. A hőmérséklet súlyed, a kotletek száma a gyomromban hiheletlen mennyiségre nőtt és a tojásokat már keményre főzve is megettem.

Végre már annyira meggyógyultam, hogy kalandokba is bocsátkoztam.

— Tegnap — írja az egyik lap — kinos jelenet játszódott le a pályaudvaron, mely kétségtelenül párbajjal fog végződni. Az ismert Kandibin felháborodva Tsch. nyugalmazott kapitány egy kijelentésén, melyet az orosz irodalomra tett, a kapitányt arcul ütötte. Az ellenfelek névjegyet cseréltek.

Ez az eset természetesen nagy feltűnést keltett és a lapok élénken kommentálták.

A lapok egy része azt írta, hogy a párbajt nem szabad megengedni, mert az orosz társadalomnak az erejük virágában levő tehetségeket kimélni kell.

Egy másik lap ezt írja:

— Kandibin nemsokára valami Tsch. nevű kapitány golyója előtt fog állani. És most azt kérdezzük, hát igazság ez? Egyrészt Kandibin, a másik oldalon valami Tsch. nevű is-

Hogy a hiánykérdésnek ez a rendezése mit jelent a kereskedőre nézve, azt csak a magyar gabonakereskedő fogja igazán méltányolni tudni. Éppen a mi kicsinyes viszonyaink jellemzésére akartam a közvetlen vasuti díjtelek, valamint a hiánytérítés német-orosz megoldását kidomborítani.

Nálunk a gabonakereskedőnek örökké küzdeni kell a hiánykérdéssel, kalkulációt állandóan megzavarja az egyszer abnormális, egyszer normális marco, úgyhogy például egy karcag—budapesti kalkulációban lehetetlen neki pontos számokkal dolgozni, nem is szólva arról, hogy minő különbséget tesz a vasut rinfuza vagy zsákárúnál, malomvágányu vagy átlomási árúnál, nem beszélve a reklamáció elintézésének vontatottságáról és nem a Budapestben tul menő áruk hiányairól. Nálunk hiányzik az a megismerés, hogy a vasut elsősorban a kereskedelmi forgalom szükséglete, annak egyik legfontosabb élő szerve, amely megismerésnek logikus következménye az volna, hogy a szerv alkalmazkodjon az egész élő organizmushoz. Itt jól tudják ezt és kereskedelem meg közlekedés a legpéldásabb harmóniában támogatják egymást!

A keleti tenger három legfontosabb városán három tőzsde: a danzigi, a königsbergi és memmeli központositják a kereskedelmi tevékenységet. Méretre nézve kicsinyek és szűrkék, (a mienkhez nem is hasonlíthatók) de tevékenységet illető eg hatalmasak. Ezek a tőzsdéken jönnek össze az orosz kereskedők, a németek, a dánok, a norvégok, svédok, angolok. Az idegenek rendszerint ügynököket tartanak itt, akiket limitokkal látnak el. Persze a legtöbb kereskedő, a jó haszon reményében maga vásárol. Apró talakon hordozzák körül áruikat, amelyekben rendszerint ott diszeleg egy papírszelet ilyen felírásai: „Szagért nem felelek“. Itt kötik meg az üzleteket, amelyek kolosszális voltáról csak úgy alkothatunk fogalmat, ha egy pár számadatot sorolunk fel:

	Danzigba szállított tonnáként:		
	Belföld-ről	Oroszországból	Összesen 1909 1908
Buza	64.563	21.431	85.994 65.558
Rozs	140.180	1.754	141.934 131.927
Árpa	29.894	58.184	88.078 92.462
Zab	39.061	16.191	55.252 64.161
Hüvelyesek és tengeri	4.337	26.517	30.854 16.054
Olajmagvak	10.834	7.062	17.896 24.456
Összesen 1909-ben	288.869	131.139	420.008 —

meretlen kapitány.

— Meg vagyunk győződve róla — írja egy másik lap — hogy Kandibin barátai megakadályozzák a párbajt.

Nagy hatást gyakorolt a közönségre az a hír, hogy Stemplawlow (az író legbizalmasabb barátja) esküt tett, hogy a párbaj szerencsétlen kimenetele esetén ő is megverekszik Tsch. kapitánnyal.

Hirlapírók kerestek fel.

— Mi birta önt arra, — kérdezték, hogy a kapitányt pofonüsse?

— Hisz olvasták — feleltem — sértően nyilatkozott az orosz irodalomról. A szemtelen azt állította, hogy Ajwasowsky tehetségtelen másoló.

— De Ajwasowsky — festő! — szolt az egyik hirlapíró.

— Mindegy! A nagy neveket tiszteletben kell tartani — feleltem szigorúan.

IV.

Ma megtudtam, hogy Tsch. kapitány elutasította a párbajt és én Jaltaba utaztam.

Mikor Streemlawow-al találkoztam, meg is kérdeztem tőle:

— Rám utál már, hogy elküldesz?

— Ennek meg kell lennie. A közönségnek pihenni kell. És azután oly szépen hangzik:

Kandibi Jaltaba utazott és reméli, hogy e remek vidéken befejezi nagy munkáját.

— Milyen munkát kezdtem el?

— „A halál küszöbén“ — dráma.

— És a színházigazgatók nem kérik majd a darabot.

Elhajózás Danzigból tonnákban:

Buza	48.048
Rozs	124.583
Árpa	34.475
Zab	38.609
Bab és hüvelyesek	13.400

Ezek a fontosabb cikkek; összesen elhajóztak Danzigból 1909-ben 269.687 tonna gabonát, míg a többi behozott áru Németországba ömlött szét. A lisztgyártásra felhasznált áru külön statisztikát képez, amelyet, sajnos, nem kaphattam meg. A kutatás egyébként e részt, dacára a német kereskedők lebilincselő sziveségének, igen nagy akadályokba ütközik. Hasztalan az a magyarázat, hogy tisztára tanulmányozásról van szó. Kémet vagy mit látnak az emberben és bár tőlünk igazán nincs okuk tartani, tartózkodók az adatok megadásában. Talán az oroszoktól való félelem teszi érthetvé zárkózottságukat. Mert ha egyszer az orosz kereskedelem öntudatra jut? Vagy talán jobb így feltenni a kérdést, ha az orosz kormányzat egyszer rendes és zavartalan politikai viszonyok közé kerül? Valószínű, hogy ez megtizedeli a német transzportkereskedelmet, amint-hogy már ma visszaesésről beszélnek a német kereskedők és sanda szemekkel néznek az orosz bankokra, amelyek raktárházaikkal és kölcsönnyújtásaikkal sietnek az orosz termelők „segélyére“ (?).

Königsberg nagyobb arányú és érdekebb forgalmi kimutatásának megszerzését egy skandináviai malomképviselő ígerte s így talán módomban lesz egy következő cikkben a Pregel-parti kereskedelmi metropolist kimerítően ismertetni. Közben lesz alkalmam a Visztula és Mottlau, meg a keleti tenger találkozásánál épült másik kereskedelmi hatatmasságot: Danzigot ismertetni.

Bánó Jenő.

— A tengerészet és a magyar ipar. Megírták a lapok, hogy Montecuccoli admirális, a haditengerészet vezetője meglátogatta Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert, hogy vele a Magyarországon építendő egyik Dreadnoughtról tanácskozzék. A tanácskozásról „Az Est“ a következőket írja:

— A lapok értesítése nem egészen helyes. Montecuccoli és Hieronymi tanácskozása nem kizárólag a Magyarországon építendő Dreadnought ügyének szolt. E tanácskozás sokkal lényegesebb, sokkal fontosabb dolgokról volt szó. Tudvalevő, hogy a haditengerészet az 1911-es költségvetésben több

— Természetesen kérik. Akkor azt mondd, hogy a befejezés után elégedetlen voltál és három felvonást elégtétl. A közönségnél ez nagyszerűen hat.

Egy hét mulva arról értesültem, hogy Jaltában egy hegyi kirándulás alkalmával lezuhantam és súlyos zúzódásokat szenvedtem. Hetekig irtak megint a lapok tartósan javuló állapotomról.

Felgyógyulásom után, ki tudja miért, Rómába utaztam, innen Nizzába, ahol villát vásároltam, de nem maradtam benne, hanem a Bretagneba mentem, hogy „A derűs élet“ című vigjátékomat befejezzem. Házamban váratlanul tűz ütött ki, mely kéziratomat elhamvasztotta, mire Nürnberg mellett birtokot vásároltam.

Ezt a sok ide-odautazást már meguntam, felkerestem Stemplawowot és kijelenttem:

— Unatkozom, Jubileumot akarok.

— Milyen jubileumot?

— Huszonötéveset.

— Az sok lesz, de tízévesel szolgálhatok.

— Jól van — feleltem. Tíz munkában eltöltött év többet ér, mint huszonöt esztelenül eltöltött.

— Ugy beszélsz, mintegy Tolsztoj — felelte barátom lelkesülten.

V.

Ma ültem meg irodalmi munkásságom tízéves évfordulóját. Ünnepi lakoma is volt és egész sereg szónok (a nevüket nem tudom) lelkes beszédben ünnepeltek és méltatták munkásságomat.

A. Arkady.

mint 300 millió koronát kér a haditengerészet hiányzó felszerelésének megrendelésére. Ez összegnek Magyarországot megillető kvótaszertü összege meghaladja a 110 millió koronát. A közös miniszteri tanácskozásokon a magyar kormány kijelentette, hogy e kvótaszertü arány egész összegéhez ragaszkodik és a tengerészet követeléseit csak az esetben járul hozzá, ha a hadvezetőség garantálja, hogy az egész 110 millió korona a magyar gyáripárnak jut.

A tanácskozásokon annak idején ez a kérdés nem nyert végleges megoldást, hanem csak abban történt megállapodás, hogy a további részletekre nézve Montecuccoli admirális részletes tanácskozásokat fog folytatni Hieronymi kereskedelmi miniszterrel. E megállapodás következménye volt a tegnapi látogatás, amely teljes öt óra hosszat tartott. A kereskedelmi miniszter tudatta az admirálissal, hogy a maga részéről feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a 110 millió korona a magyar gyáripárnak jusson, míg ellenben Montecuccoli kifejtette, hogy a maga részéről semmi elvi akadályt sem gördít az elé a törekvés elé, hogy a magyar gyáripár az öt megillető kvóta összegéhez jusson. Azonban részletesen kifejtette, hogy a magyar gyáripár még távolról sem olyan fejlett, hogy a hadihajók céljaira szükséges abszolút finomságu készülékek és felszerelések gyártását teljes megbízhatósággal lehessen reáruházni és így bizonyos kategóriáit a szükséges felszereléseknek okvetlenül ki kell kapcsolni a magyar kvótából. A kereskedelmi miniszter nem osztotta az admirális aggodalmait és feltétlenül ragaszkodott álláspontjához.

Nagyon behatóan tárgyalták természetesen az építendő Dreadnought ügyét is, sőt a tanácskozás eme részébe bevonták Baumgarten Henriket, a Danubius-gyár igazgatóját is.

Sajnos, egyik irányban sem jött létre eredmény s Montecuccoli dolgavégezetlen távozott el a kereskedelmi miniszteriumból. Ujabb tanácskozásokra lesz szükség s a haditengerészet körében remélik, hogy a kereskedelemügyi miniszterrel meg lehet majd értetni, hogy a kvóta betartása a flotta érdekeivel nem mindenben egyeztethető össze.

UJDONSÁGOK.

— A büntetőparancs Fiumében. Ismeretes, hogy a koalíció idején intézkedés történt a rendőri eljárás egyöntetü szabályozására s a rendőri büntető ügyvitel rendezésére. Az újításokra vonatkozólag akkor úgy határoztak, hogy azokat a jövő év január elsején léptetik életbe. Eire való tekintettel a belügyminiszterium még november közepén leküldte a kormányzóság utján a városi tanácshoz a rendeleteket, utasítva a rrepresentanzát, hogy a fiuemei különleges viszonyokra való tekintettel észrevételét tegye meg. Ez azonban eddig nem történt meg. A tanács ugyan átküldötte a rendőrségnek a törvénytervezeteket véleményes jelentéstétel végett, a referálással azonban még nem készültek el.

Időközben a „Belügyi Közlöny“ két miniszteri rendeletet közölt, melyben a törvényhatóságokkal tudatják, hogy az újítások január elsején életbelépnek. A rendeletek megemlítik, hogy a rendőri eljárás egyöntetü szabályozásáról s a rendőri büntető ügyvitel rendezéséről szóló intézkedések Fiumében és területén is hatályba lépnek. Az életbeléptetésről szóló miniszteri rendeletek szerint a rendőri bíróságoknál a közvadat ideiglenesen ügyészégi megbizottak fogják képviselni, amíg a belügyminiszterium másként nem fog intézkedni.

A legilletékesebb helyről nyert értesülésünk szerint a fiuemei rendőrség büntető bíróságánál az ügyészégi megbizott tiszttségét Ottocsa Péter dr. fiuemei járásbírósi jegyzővel fogják betölteni, akinek a kinevezését a hivatalos lap egyik közelebbi száma fogja közölni.

A rendőrségi eljárást gyökeresen átalakító újítások miatt munkatársunk ma kérdést

Nyugtalanul járkál a gyermek

csikorgó hidegben, mikor a szél fúj és hóvizatar tombol az utcán. Az ilyen iskolai ut téli időben valóban aggodalmas, s a ki vigyázni akar gyermeke egészségére, ne csak melegen öltöztesse, hanem adjon nekik az utra néhány darab valódi Fay-féle szodeni ásványpasztillát, a mely megvédi a meghűléstől, a meglévő meghűlést gyorsan és természetes módon megszünteti. Egy doboz ára csak 1 kor. 25 fillér és minden idevágó üzletben kapható, hamisítványt azonban határozottan vissza kell utasítani.

Főképviselő Magyarországon és Ausztrián: W. Th. Güntzert, cs. és kir. udvari szállító, Wien IV/L. Grosse Neugasse 17.

intézett Derencin rendőrigazgatóhoz, hogy erre vonatkozólag eddig milyen intézkedéseket fogantatott. A rendőrigazgató válassza meg a legelő volt. Elmondotta, hogy a törvénytervezeteket tanulmányozás céljából már régebben megkapta, intézkedést azonban semmiféle irányban sem tett. Derencin kijelentését azzal indokolta, hogy az életbeléptetésről szóló miniszteri rendeleteket eddig még nem kapta meg s így a további eljárást feleslegesnek tartotta. Minthogy a rendeletek két nap múlva már életbelépnek, a rendőrigazgató még ma jelentkezni fog a városi tanácsnál, hogy a továbbiakra vonatkozólag utasítást kérjen.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület holnap, pénteken este tartja az idén utolsó ülését, melynek napirendjén az esetleges bejelentésen, indítványokon és interpellációkon kívül a Danubius-hajógyár kérelme a Via Voloscán három átjáró építésének engedélyezésére a Via Municipio mellett fekvő telekrészlet kiigazításánál két utca csatornázásánál, az új utcátábláknál, valamint a kaszárnya építésénél felmerült költségtülség fedezése, végül több jelentéktelenebb ügy szerepel.

— **Cionista felolvasás.** Dr. Mahler Arthur, osztrák reihátrai képviselő tegnap este felolvasást tartott a Deák-szálló nagytermében a modern zsidóság helyzetéről és a cionizmusról. A terem majdnem teljesen megtelt hallgatósággal, amely érdeklődéssel figyelt Mahler képviselőnek szabadon előadott fejtegetéseire. Az előadó foglalkozott a mai zsidóság törekvéseivel és összehasonlítást tett a nyugati zsidóság aránylag kedvező szociális helyzete és a keleti-orosz-, lengyel- és román-zsidók elnyomatása között. Az utóbbiak számára, akik négyötödét teszik az egész zsidóságnak és akik különösen az orosz barbárizmussal szemben teljesen tehetetlenek, kell dr. Mahler szerint a már szép virágzásnak indult palesztinai zsidó telepeket tovább fejleszteni. Különösen hangsúlyozta, hogy a cionizmus nem sérti senki hazafiságát, mert csak azok számára kíván új otthont teremteni, akik eddigi hazájukban nem akarnak, vagy nem tudnak élni.

A vonzóan előadott fejtegetéseket sűrűen szakította meg taps, mely a végén is felhangzott minden oldalról.

— **Házasság.** Rosenberg József a fiumei Nyilvános Tárházak r. t. tisztviselője eljegyezte Kornitzer Ines kisasszonyt Zágrábból.

— **Cirkvenica új kerületi előjárója.** A horvát tartományi kormány Nagel Lubomir cirkvenicai kerületi előjárót Zengbe helyezte át, és helyébe Stipiosek József eddigi gracaci kerületi előjárót nevezte ki cirkvenicai kerületi előjáróvá.

— **A Fiumei Építő Részvénytársaság megalakulása.** A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság és a Budapesti Építő Részvénytársaság a mai napon megalakították a Fiumei Építő Részvénytársaságot 1.000.000 K teljesen befizetett alaptőkével.

A vállalat célja a fiumei nagyobb telkek megszerzése és parcellázása, hivatalnoktelepek és olcsó munkás-lakások létesítése, ezenkívül, minden az építési szakba vágó művelet és finanszírozás keresztülvitele.

Fiuméra nézve úgy kulturális és szociális mint gazdasági szempontból a társaság

megalakulása nagy jelentőséggel bír és ennek köszönhető a fiumei nagy érdeklődés is. A vállalat diszelnöke lett dr. Wickenburg István gróf, fiumei kormányzó, elnöke: Vió Ferenc dr., alelnökei felsőségi Eidlitz Hugó, az Adriai magy. kir. Tengerhajózási r. igazgatója és Minach János nagyiparos. Az igazgatóság többi tagjai: Blum Ernő, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója, Tibor Róbert és Székely József, a Fiumei Kereskedelmi Bank igazgatói, Steinacker Arthur igazgató, Sirola János gyáros, Corossacz F. G. alpolgármester, Bilz Henrik kereskedő, Falter Henrik nagykereskedő, Grossmann Ármán gyáros, Floris Sándor és Adorján Dezső mérnökök, a Fried és Adorján cég főnökei, Török Emil vezérigazgató, végül Ullmann Gyula országos középítési tanácsos és Kármán Aladár műépítész, a Kármán és Ullmann cég főnökei.

A felügyelőbizottság tagjai lettek: Fazekas, Mariassevich, Minach, Weiss, Cloetta, Vio dr., Brájjer dr., Szirány, ifju Guary, Iritz dr.

— **Izraelita istentisztelet.** Az izraelita templomban a péntek esti istentisztelet további intézkedésig fél öt órakor kezdődik. A holnapi istentiszteleten hitszónoklat is lesz.

— **A kalapkereskedés tolvajai.** Nemrég foglalkoztunk, azzal a nagybbszabású lopással, amelyet három leány követett el a Perini-féle kalapkereskedésben. A leányok tolvajlásaikkal mintegy 4000 korona kárt okoztak az üzlet tulajdonosának.

Az ügyészség a rendőrség által felterjesztett iratokat most visszaküldte a rendőrségnek, a vizsgálat kiegészítése iránt.

— **Cápahalászat.** A tegnap ideérkezett „Trieste“ osztrák gőzös kapitánya bejelentette a révhivatalnak, hogy mikor a hajó Port-Saidot elhagyta, a legénység elfogott egy negyedfél méter hosszú cápát, amelynek gyomrában több konzervdobozt találtak. Néhány ilyen doboz a hajón is van. A cápával elfogása alkalmából három kis cápa is volt, amelyek elmenekültek.

— **Halálos végű verekedés.** Megirtuk, hogy tegnapelőtt délelőtt négy fiumei kocsis a közeli Podvezicén levő Glasar korcsmában összeverekedett s az egyik kocsis, Taddei Ottó úgy megverték, hogy koponyacsonttörést és agyrázkódást szenvedett, sőt a fején egy mély szurást is kapott. A szerencsétlen kocsis tegnap a kórházban behalt súlyos sérüléseibe. A holttestet a temető halottsházába szállították, ahol felboncolják. A susáki rendőrhatalóság tegnap kihallgatta a podvezicei korcsma tulajdonosát és azokat, akik a verekedésnél jelen voltak. Ezek azonban mivel a verekedés alkalmával félrehúzódtak, nem tudtak kimerítő felvilágosítást adni. A három letartóztatott kocsis tegnap átkísérték a susáki kerületi törvényszék börtönébe.

— **Ganz—Danubius.** Ugy látszik, hogy a nehezen vajdó Ganz—Danubiusfuzió mégis biztosítható lesz. A Danubius-részvények 500 koronáról 475 koronára való árcsökkenése most már lehetővé fogja tenni a részvények kicserélését, mi különben a Ganz vasöntő r.-t. alaptőkéjének egyidejű felemelésével fog történni. Az egyesült művek biztató ígéreteket kaptak az iránt, hogy rendelést kapnak egy Dreadnought építésére, vagy ha ez „lehetlenné válnék“, a „gőzcsonakok“ és felszerelési cikkek gyártására, szállítására.

Távirat ◀▶ Telefon

A trónörökös megérkezése.

BUDAPEST, dec. 29. Ferenc Ferdinánd trónörökös ma reggel hét óra negyvenöt perckor udvari különvonaton Budapestre érkezett. A szalonkocsiból egyenesen az udvari váróterem ajtajában álló Boda Dezső dr. főkapitányhoz ment. A lovassági tábornoki egyenruhába öltözött trónörökös barátságosan megszólította a főkapitányt s így szólott hozzá:

Köszönöm, hogy ily korán felkelt miattam. Azután kijelentette, hogy már utközben látta, hogy Budapest nagyon épül s örvendetesen szépül. A trónörökös kérdésére, hogy a fővárosban hány rendőr van, Boda dr. azt válaszolta, hogy körülbelül kétezer. Ez bizony kevés —ugymond— a trónörökös. Szaporítani kell a létszámot, mert tudomásom szerint Budapest rendőri területe egyike a legnagyobboknak. A trónörökös ezután megegyezésről szóló szöveget fejezte ki, mire udvari kocsi szállította s a Várba hajtattott.

A delegáció megnyitása.

BUDAPEST, dec. 29. Ferenc Ferdinánd trónörökös pontban délben fogadta a magyar delegációt. Zichy Ágost gróf elnök üdvözlő szavaira válaszolva a trónörökös kijelentette, hogy azon megtisztelő megbízásban részesült, hogy őfelségét képviselheti. A delegáció elnökének beszédében kifejezett ragaszkodást tol-

Fogak. Szájpadlás nélkül = 4 koronától.

Gyökerek eltávolítása főleg. Használhatatlan, rosszul illő fogsorokat egy nap alatt használhatóvá alakítok. Készítek továbbá csapfogakat, aranykoronákat és hidakat, a melyek a szájból ki nem vehetők és a természetes fogaktól meg nem különböztethetők. Munkáim a fogtechnikai legújabb vívmányai szerint készülnek 10 évi jótállással

Pálmai István fogműterme

Telefon 12-10.

Riva Szápary 2. II. emelet.

Nyitva reggel 8-tól este 8 óráig. Megbeszélések vasár- és ünnepnap délután is.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percre —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Ujvére szopós malacok
legelőnyösebben
Szathmáry hentesnél szerezhetők
be, Fiume Vicoló Germania 1.
Telef. 11-72. Telef. 9-87.

Félfedeles használt hintó

megvételre keresetlik. Cim a kiadótalban.

mácsolni fogja. Üdvözli őfelsége nevében a delegációt, A király legnagyobb meglepedését hansulyozza, hogy a külügyi viszonyok örvendetesen alakulnak. Az összes külföldi hatalmakal — ugymond — jó viszonyban vagyunk és arra fogunk törekedni a jövőben is, hogy a béke fentartása sikerüljön. A hadügyi költségek most a szokottnál nagyobb mérvű növekedést mutatnak. A haditengerészet költségvetése is a nagy összegre rugó szükségletek fedezése miatt emelkedik, hogy a többi hatalmak erejéhez viszonyított fejlődésben lépést tudjunk tartani. A legjobb sikert kívánja a delegációnak és teljes szívből üdvözli az országos bizottság tagjait. A trónörökös beszédét szép tiszta magyaros kiejtéssel olvasta fel, mire a delegátusok lelkes éljenzése között távozott a teremből.

A trónörökös elutazása

BUDAPEST, dec. 29. Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki ma reggel háromnegyed nyolc órakor a fővárosba érkezett, hat és háromnegyed órai itt tartózkodás után, délután két óra harminc perckor elutazott Budapestről.

Minisztertanács.

BUDAPEST, dec. 29. Ma délután egy órakor a miniszterelnökségi palotában minisztertanács volt, amelyen az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítása ügyében végleges döntést hoztak.

A Danubius kap Dreadnoughtot.

BUDAPEST, dec. 29. A haditengerészeti parancsnok és Hédeváry miniszterelnök közötti a Dreadnought építésben a magyar ipar részvételére vonatkozó tegnapi folytatólagos értekezleten Montecuccoli gróf azon aggodalmát fejezte ki, hogy a Danubius nem lesz képes Dreadnoughtot építeni. A miniszterelnök megnyugtató szavai után a haditengerészet parancsnokn kijelentette, hogy a teljes 310 millió haditengerészeti költségvetés megszavazása esetén egy Dreadnought és két cirkáló építését rábizzák a Danubiusra. Ez utóbbi két hajót azért építi a Danubius, hogy a munkában a kvóta arányában részesedjék. A Dreadnought páncélját ugyanis a witkowitzi vasgyár, az ágyukat pedig a Skoda gyár fogja szállítani.

Kaas Ivor meghalt.

BUDAPEST, dec. 29. Kaas Ivor báró a magyar újságírók disze és büszkesége, volt országgyűlési képviselő, hosszas szenvedés után ma reggel meghalt a városligeti Batizfalvy szanatóriumban, ahol közel egy évig ápolták. Kaas Ivor báró teljesen szegényen halt meg, gyógykezeléséről az újságírók nyugdíjintézete és néhány tudományos intézet gondoskodott. Az elhunytat a szanatóriumban gyakran meglátogatták régi barátai, akik a politikai események felől tájékoztatták.

Inzultált hirlapiró.

SZABADKA, dec. 29. A városi rendőrkapitányságon ma délelőtt nagy botrányt történt. Rehorovszky Jenő újságíró egy nyomozás alatt levő ügyről felvilágosítást kért, mire Bocskay Gerő rendőrbiztos durván rátámadt és a rendőrök előtt inzultálta. A szabadkai újságírók az esetről tudomást véve azonnal ülést tartottak és a történetekről még a délelőtt folyamán távirati jelentést tettek a belügyminiszternek. A polgármesterrel küldöttségileg közölték az esetet. A polgármester megígérte, hogy az ügyet szigorú vizsgálat tárgyává teszi.

Összedőlt ház.

TENERIFFA, dec. 29. Comera szigeten a vihar miatt egy ház összeomlott és 22 személyt agyonütött.

Leégett kaszárnya.

PÁRIS, dec. 29. A compiegnei 54-ik gyalogezred kaszárnyájában tűz keletkezett, mely az egyenruha- és fegyverraktárt teljesen elhamvasztotta. 12,000 fegyver pusztult el s a kár másfél millió frankra rug.

Egy meggyógyult

elmebajos kivégzése

PÁRIS, dec. 29. A „Matin“ értesül Szentpétervárról: Három évvel ezelőtt a varsói haditörvényszék halálra ítélte Langl Jánost. Az elítélt azonban megőrült és tébolydába kellett szállítani. Most meggyógyult és az orvosi vizsgálat után ki fogják végezni.

Roosevelt és Taft.

LONDON, dec. 29. Egy itteni lap jelenti Newyorkból: Taft és Roosevelt között minden nézeteltérés megszűnt. Ez idő szerint teljes egyetértésben működnek a republikánus párt ügyének előmozdításán. Roosevelt kész fentartás nélkül hozzájárulni ahhoz, hogy Taftot 1912-ben elnökké jelöljék.

Méreg az urvacsorában

PETERHOF, dec. 29. Az itteni luteránus templomban az urvacsora vétele után harminckét ember hirtelen halálosan megbetegedett. A vizsgálat megállapította, hogy a templomszolga a kehelybe kénsavas káliumot öntött. A mérgező leverő templomszolgát letartóztatták.

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz, Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél Via Lodovico Kossuth.

Hívja fel az 1281 sz. telefont, ha fűszert akar! Reich Ign. nagyvásárcsarnok

28-30. számú rekesz.

Mindenféle fűszer és csemegeárak, kávék és hüvelyesek mindig frissen kaphatók, továbbá burgonya és tojás nagyban és kicsinyben való elárúsításra.

Kedden, csütörtökön és szombaton friss halak.

Gschwindt-féle élesztő gyár főelárusító helye.

Jutányos árak.

Pontos kiszolgálás.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Jó házból való 14-15 éves fiu

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

korlatolt felelősséggel

Consorzio Flumano d'Antecipazioni e Prestiti

con garanzia limitata

Via Lodovico Kossuth I. szám I. emelet

megnyitotta az 1911 január 1-én kezdődő IX. évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet

kölcsönt nyújt 300 koronától tetszés szerinti összegig. 1911. jan. 1-én kezdődő 260 havi részletben való visszafizetésre.

alkalmat ad minden tagnak célszerű takarékosagra legalább heti 1 koronás befizetésével, melynek révén a tag a társaság jövedelmében is osztozhat.

Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:

Via Lodovico Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.

Újonnan érkezett!

Egy nagy tétel teljesen felszerelt szőnyeg

szalónok, ebédlők és hálószobák számára

mérték 135x200 K. 25.--

„ 200x300 „ 42.--

„ 250x350 „ 68.--

Azonkívül futószőnyegek, ágyelők, függönyök, asztali és ágy-garnitúrák stb.

Nagy divatáru- és kézműáru-raktár. Női- és férfiruha-szövetek. Selyemcsipke- és minennemű detail-áru. Vásznak, battisztek, függönyök, szőnyegek stb. Nagy választék női- és férfi-fehérműben. Női és gyermekkonfekciók.

M. WEISS

= ARUHAZA =

FIUME • TRIESTE

CORSO II.

CORSO 9.

BÉCS.

Szabott árak!

Szabott árak!

Mélyen leszállított árak.

Schwarz és Gerő - Fiume, Corso divatáruház.

Tulhalmozott raktár miatt

Ujévi sorozat

gyermekruhák, bluzok, kosztümök és aljakban.

30% engedménnyel

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csakis az

„ANGOL KIRÁLY“-hoz cimzett ruhaüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

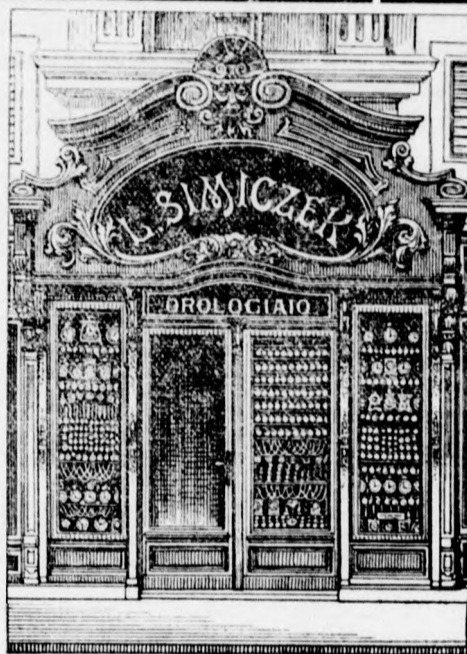
Wellmann Testvérek

Fiume.

Via del Pozzo 2. telef. 1215. és 1216.

Ajánlják nagy raktárukat házi és konyhaberendezési tárgyakkban. Berndorfi tiszta nikkell, — tiszta alumínium, — bádogzománc- és öntött zománcedényekben, balance és tizedes mérlegekben stb. — Takaréktűzhelyek és kályhák, kályhavédők, kályhalemezek széntartók és kályha felszerelések. mindennemű szerszámok.

Szolid kiszolgálás. Legolcsóbb árak.

SIMICZEK L.

FIUME,

Corso 24.

Corso 24.

Dus választék női és férfi arany, ezüst és fémárukban,

valamint óraláncokban, nyakláncokban, fülbevalókban, arany mell- és nyakkendőtűkben stb.

Olcso árak.

Javitások gyorsan eszközöztetnek.

STOICOVICH E.

: „APOLLÓ“ vendéglője :

FIUME, DEÁK KORZÓ 20. sz. (a pályaudvarral szemben).

Elsőrendű magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Kitűnő magyar konyha.

Havi előfizetések elfogadtnak.

Minden hőtőn korhelyleves, minden kedden disznótör és minden pénteken alföldi gulyás.

Magyar gazda. . . . .

. . . . . Magyar kiszolgálás

VENIER szálló és étterem VELENCE

Bacino Orseolo a Szt. Márkttér mellett.

Nagy éttermek. Jzletes, francia és német konyha. Lakosztályok és szobák villanyvilágítással fűtéssel és fürdővel személyenkint 2 lírát feljebb. Telefon 1520

Tulajd. Venier Marcc.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezuton felhívni

„MERKUR“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon utján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a „MERCUR“ könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

„A TENGERPART“

telefonszáma

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

Hungária Penzió

::: Lussingrande :::

Magyar ház modern komforttal. - Napi ellátás 6 korona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné.

Ócskavas eladás!

150 darab különféle méretű transzmisszió kerék. 20 drb különféle méretű transzmisszió-tengelyek. 100 darab különféle méretű csapágy kapható. Friss nyúlbróket veszek 30—50 fillérért darabonként

DEUTSCH IGNÁC

Telefon 7-60.

Via Macello 5. szám.

Morgenstern Boris

Via Fiumara 2, az Edison mozi mellett.

Nagy választék

az ujévi ünnepekre arany- és ezüst zsebórákban, fali stb, órákban, gyűrűk, láncok, szíjzárak, és egyéb ékszerekben. Aki 20.— koronát kölcsönül nálam, ingyen kap egy újabb órámat. Ébresztő órák

Az ujévi

ünnepek alkalmából.

Cukorka különlegességek, karácsonyfadíszek, csemegék, borok pezsgők előnyös árak mellett kaphatók.

Moravetz K. - Fiume

Corso, és Via Lod. Kossuth a Royal-szálló m.

Alkalmi ezüstvétel.

13 karátos evőeszközök grm.-ként 13 fillérért. Hal-, pecsenye- és tészta tálcák, csemegetálak grm.-onként 15 fillérért.

Dús választék ujévi ajándékokban, arany és ezüst ékszerekben, órákban és elsőrendű china-ezüstben

Engelsrath J. ékszerésznél

Fiume, Piazza Dante és Abbazia, Angiolina-fürdő.

**ZONGORA-TEREM
FIGLIO di G. POTOSNJAK**

FIUME, VIA DEL PORTO 1. I. em.

Elsőrendű **zongorák** mérsékelt árakon készpénzben és részletfizetésre. — Zongora csere, javító és kölcsönző intézet.

Magyar bor!

A t. fogyasztó közönség tudomására hozom, hogy nálam kitűnő, természetes tiszta fehér magyar bor

□ literenként 60 fillérért □ kapható, avagy fogyasztási adóval együtt 80 fillérért, házhoz szállítatik. Legkisebb rendelés 30 liter.

Pauk Ödön - Fiume

Riva Szápáry 1. Telefon szám 470.

**„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.**

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Az ujévi

ünnep alkalmával leszállított árakon mindennemű zseb- és falórak, valódi és dublé arany-ékszerek és gramofonok

részletfizetésre is kaphatók.

Órák és gramofonok javítását olcsón vállalom el. Gramofon lemezek 25 cm. nagyságban 3-4 kor-ért.

VERMES E. órás és ékszerész, Viale Deák. Dohánygyár mellett.

Borhegyi - BORVIZ

A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ.

Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél Fiume, Telefon 944. szám.

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló -

a villamos vasút mentén, lift, fürdő, villanyvilágítás stb. :-:-

:-:- Omnibus minden vonatnál. :-:-

Tulajdonos DRASKOVICH MIKLÓS.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajárlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

□ MAGYAR BOROK. □

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

Esténként Somogyi Zsiga zenekara hangversenyez.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRAD FERENC tulajdonos.

**Mindennemű
kézimunka,**

valamint előnyomások, és elkezdett hímzések, ugy-szintén női dísz tárgyak és női fejdíszekből óriási választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül. WEISZ és TARSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

„OLLA“
bebizonyíthatólag a legjobb higiénikus Gummi különleges ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.-

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolf drogeriájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummiközponttól Wien II, 297 Praterstr. 57

Nagy Bazar az „Olcsóságához“

Vellico Natale = Fiume.

∴ A Scarpa-tér és Fiumara sarkán. ∴
Nagy választék mindentéle gyermekjátékból jutányos árakon.

A leghasznosabb ujévi ajándék a „Singer“ Central-Bobbinn művészi gyártott varrógép

Nagy raktár a legmodernebb „Singer“, „Pfaff“, „Kaiser“ stb. rendszerű varrógépekben.

VRIGNANIN RIKÁRD I.

SUSÁK. Telefon sz. 9.

Nagy választék porcellán díszműárakban, üvegárakban, levélpapírokban, irodaszerekben, konyhaeszközökben, különféle férfi- női és gyermekcipőkben, ingek, gallérok, harisnyák és esernyőkben. Fűszer, likőr és pálinka üzlet. Ablak redőnyök főképvisellete.

**„LINOLEUM“
Viaszosvászon Gummiárak Gyári Raktára**

Fiume, Via del Molo 2. HAAS LIPÓT Fiume, Via del Molo 2.

LINOLEUM Futó Szőnyeg 67 cm. széles	K 1.30	VIASZVÁSZON Terítő 115 cm. hosszú 85 széles	K 2.60
„ „ 90 „ „	„ 2.60	„ „ 130 „ „ 100 „	„ 3.60
„ „ egész Szoba bevonásra m ²	„ 2.50	„ „ 140 „ „ 115 „	„ 4.40
„ „ Inlaid átdolgozott minta m ²	„ 4.50	„ „ Gyermek Kötény	„ 1.20
„ „ Szőnyeg 200 cm. hosszú 150 széles	„ 7.50	„ „ Női Kötény	„ 1.80
„ „ 250 „ „ 200 „	„ 12.50	„ „ Gummi Női Köpeny	„ 22.-
„ „ 300 „ „ 200 „	„ 15.-	„ „ Férfi	„ 22.-

Saját raktárak: Budapest, Bécs, Páris, Nagyvárad, Debreczen, Temesvár, Trieszt, Linz, Lemberg, Czernowitz.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“, NYOMDÁJÁBAN FIUME.

A via delle Pille 1. sz. alatt a Grande kávéház mögött levő előnyösen ismert

Söracsarnok

Kitűnő zónareggeli mely áll: pörkölt, gulyás vagy trippe, egy pohár sör s egy kenyérből

50 fillér.

Számos látogatást kér **Habetler Lajos**
a Magyar Vendéglő volt főpincére.

**Grün Benő
polgári és egyenruha szabó**

FIUME,

Piazza Cappuccini 4. szám alatt van.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz. Elvállal díszfestészeti, szobafestő és cimfestő munkákat, valamint bútor- és bádofényezést. Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy az eddigi Via Governo 9. sz. alatti fűző üzletemet a

Via Molo 2. sz. alá helyeztem át. Dus választékú raktár mindenféle fűzőkben 4 koronától a legdrágább kivitelig.

Szíves látogatást kér tisztelettel Morgenslern Viktoria első fiumei fűzőszalon

Butor vétel.

Jó állapotban levő használt berendezéseket, valamint egyes butordarabokat megfelelő árban veszek.

RÓTH SÁNDOR

Via Clotilde Traversale I. szám.